

Rapport

Datum: 16 februari 2007
Rapportnummer: 2007/034

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord zijn opgetreden nadat zijn ex-echtgenote hun kinderen aan zijn gezag had onttrokken.

Verzoeker klaagt er met name over dat de politieambtenaren, ondanks hun mededeling aan verzoeker dat het een civiele aangelegenheid betrof:

zijn ex-echtgenote in augustus 2004 hebben geholpen om de kinderen over te brengen naar een opvanghuis;

hem vanaf die datum zeven maanden in het ongewisse hebben gelaten over de verblijfplaats van zijn kinderen, terwijl zij van de verblijfplaats op de hoogte waren;

in die periode personen en instanties hebben verboden om verzoeker mee te delen waar zijn kinderen verbleven;

zijn kinderen in april 2005 hebben overgebracht naar een andere school dan die waar naartoe verzoeker zijn kinderen had gebracht.

Beoordeling

I. Algemeen

Bevindingen

1. Verzoeker en zijn ex-echtgenote zijn op 9 september 2003 gescheiden en hebben samen twee minderjarige kinderen. Zij oefenen gezamenlijk het gezag uit over hun twee kinderen.

2.1. Uit het onderzoek is onder meer gebleken dat de politie tussen april 2003 en augustus 2004 regelmatig bemoeienis met verzoeker en zijn ex-echtgenote heeft gehad.

2.2. Op 14 april 2003 deed de toenmalige echtgenote van verzoeker aangifte van mishandeling door verzoeker. Verzoeker had haar in het gezicht geslagen, als gevolg waarvan zij een gebroken neus had opgelopen. Op 16 februari 2004 veroordeelde de politierechter verzoeker tot een werkstraf van 80 uur voorwaardelijk.

2.3. Uit een mutatie, opgemaakt door politieambtenaar D. op 26 mei 2003, blijkt onder meer dat de ex-echtgenote van verzoeker assistentie heeft ingeroepen van de politie. Verzoeker en zijn ex-echtgenote hadden ruzie over de echtscheiding en zij was bang dat het uit de hand zou lopen. Ter plaatse bleek dat er geen geweld was gebruikt.

Politieambtenaar D. bemiddelde en maakte duidelijk dat de echtscheiding niet een zaak van de politie was, maar dat zij dit samen of met een advocaat moesten oplossen.

2.4. Uit een mutatie, opgemaakt door politieambtenaar G. op 16 januari 2004, blijkt onder meer dat de ex-echtgenote contact heeft opgenomen met de politie in verband met bedreigende telefoontjes van verzoeker. Zij wilde hiervan geen aangifte doen, maar wilde dit wel melden in verband met mogelijke escalatie. Zij zou deze feiten ook op papier zetten en aanleveren bij justitie, in verband met de zitting over de mishandeling (zie hiervoor onder 2.2.).

2.5. Op 17 februari 2004 wendde verzoeker zich tot de politie. Zijn ex-echtgenote had een brief naar de officier van justitie gestuurd waarin hij werd beschuldigd van buitenproportioneel geweld tegen een van zijn kinderen en het doen van negatieve uitspraken over hun moeder. Mede op verzoek van zijn advocaat verzocht verzoeker de politie dit vast te leggen.

2.6. Op 23 maart, 10 juni, 27 juli, 30 juli, 23, 24 en 25 augustus 2004 nam de ex-echtgenote contact op met de politie in verband met bedreigingen van verzoeker jegens haar en de kinderen.

2.7. Naar aanleiding van de melding van 10 juni 2004 gingen politieambtenaren J. en M. bij verzoeker langs. Hierbij gaf de politie aan dat verzoeker geen bedreigende telefoontjes moest plegen, omdat dat de zaak alleen maar erger zou maken. Verzoeker vertelde dat zijn ex-echtgenote hem zwart maakte en hem tegenwerkte. Verzoeker werd geadviseerd om contact op te nemen met maatschappelijk werk, aangezien hij veel woede in zich had, aldus J. en M. in de mutatie van die datum.

2.8. Uit de mutaties, opgemaakt op 27 en 30 juli 2004 door politieambtenaar I., blijkt dat de ex-echtgenote contact had opgenomen met de politie omdat verzoeker - alvorens met de kinderen op vakantie te gaan - telefonisch had gezegd: "Je ziet de kinderen niet meer terug. Je weet wat ik bedoel". Later had hij teruggebeld met de woorden: "Ik maak er een eind aan voor ons allemaal". Aangezien dit al geruime tijd speelt werd politieambtenaar J. verzocht of hij hierin zou kunnen bemiddelen.

2.9. Uit een mutatie, opgemaakt door politieambtenaar I., blijkt onder meer dat de ex-echtgenote van verzoeker op 23 augustus 2004 contact had opgenomen met de politie. Haar dochter had haar verteld dat verzoeker had gezegd: "als hij het huis uit zou moeten dan zou hij haar doodschieten". Zij verwachtte dat de problemen zouden toenemen als verzoeker uit zijn huis zou worden gezet. Zij overwoog om met haar kinderen onder te duiken op een blijf van mijn lijf adres. Op haar verzoek gaf politieambtenaar I. haar een telefoonnummer van een blijf-van-mijn-lijf-huis.

2.10. Op 25 augustus 2004 ging de ex-echtgenote met de kinderen naar een blijf-van-mijn-lijf-huis.

2.11. Uit een mutatie, opgemaakt op 26 augustus 2004, blijkt onder meer dat verzoeker werd uitgenodigd voor een gesprek op het politiebureau. Zijn ex-echtgenote had hem die ochtend gebeld en gezegd dat het co-ouderschap werd stopgezet. Verzoeker was er nog niet van op de hoogte dat zijn kinderen niet op school zaten. Politieambtenaar G. legde verzoeker uit dat hij met een advocaat zijn rechten op co-ouderschap zou kunnen verdedigen en contact zou kunnen opnemen met de Raad voor de Kinderbescherming. G. gaf hem verder het telefoonnummer van P. om te bellen voor hulp. Verzoeker was het met de gang van zaken niet eens en wilde aangifte doen van ontvoering van de kinderen. Na overleg met de groepschef Mo. werd de aangifte opgenomen. Die middag kwam verzoeker aan het bureau. G. legde hem uit dat de officier van justitie had beslist dat het een civielrechtelijke kwestie was en dat de politie geen actie zou ondernemen.

2.12. Uit een mutatie, opgemaakt op 30 september 2004 door politieambtenaar L., blijkt dat zij contact had opgenomen met het regionale politiekorps Haaglanden om te controleren of alles goed ging met de kinderen. Verzoeker had namelijk gemeld dat zijn kinderen hem belden met de vraag om hen weg te halen van de plek waar zij verbleven.

3. In reactie op het Verslag van Bevindingen stelde verzoeker dat de inhoud en data uit de mutaties niet kloppen.

4. Na september 2004 had de politie nog regelmatig bemoeienis met verzoeker en zijn ex-echtgenote, onder meer in april 2005.

5. De voorzieningenrechter bepaalde op 3 maart 2005 dat de omgangsregeling tussen verzoeker en zijn kinderen ten uitvoer moest worden gelegd, op straffe van een dwangsom indien de ex-echtgenote niet aan de afspraken voldeed. Op 29 november 2005 besloot de rechtbank dat de partijen in de gelegenheid werden gesteld te trachten via 'Mediation naast rechtspraak' hun communicatie te verbeteren en tot overeenstemming te komen.

II. Ten aanzien van het overbrengen van de kinderen naar een opvanghuis

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politieambtenaren, ondanks hun mededeling aan verzoeker dat het een civiele aangelegenheid betrof, zijn ex-echtgenote in augustus 2004 hebben geholpen om de kinderen over te brengen naar een opvanghuis en hiervan verschillende instanties op de hoogte hadden gesteld. De politie had rond 20 augustus 2004 de GGZ op de hoogte gesteld van het feit dat zijn ex-echtgenote van plan was met de kinderen naar een blijf-van-mijn-lijf-huis te gaan. Rond 23 augustus 2004 had de politie contact opgenomen met hun bemiddelingstherapeute en gevraagd of verzoeker zijn

kinderen iets zou kunnen aandoen, aldus verzoeker. Verzoeker is verder van mening dat de politie had moeten bemiddelen tussen hem en zijn ex-echtgenote, of niets had moeten doen. Hij had tussen februari en augustus 2004 drie keer contact opgenomen met de politie. Hij had toen met politieambtenaar I. gesproken en aangegeven dat zijn ex-echtgenote zijn kinderen bij hem wilde weghalen.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond. Zij stelde dat de ex-echtgenote van verzoeker in de periode in en voorafgaand aan de maand augustus 2004 meerdere malen de hulp had ingeroepen van de politie, in verband met problemen tussen haar en verzoeker. Op 23 augustus 2004 berichtte de ex-echtgenote de politie dat zij ernstige problemen verwachtte tussen haar en verzoeker. Zij gaf aan te overwegen met haar kinderen onder te duiken bij een 'blijf-van-mijn-lijf-huis'. Op haar verzoek gaf de politie haar hiervan een telefoonnummer. Op 24 augustus 2004 berichtte de ex-echtgenote de politie dat ze de kinderen niet meer naar verzoeker liet gaan, gelet op zijn gedrag ten opzichte van zijn dochter. Op 25 augustus 2004 deelde ze de politie mee dat zij de woning met haar kinderen zou verlaten om, in het belang van haar en de kinderen, onder te duiken. Zij verzocht de politie verzoeker hiervan niet in kennis te stellen. Zij zou hem zelf hierover informeren. Op 26 augustus 2004 deelde ze aan de politie mee dat het co-ouderschap werd stopgezet.

De korpsbeheerder stelde verder dat haar niet was gebleken dat de politie op een of andere wijze de ex-echtgenote van verzoeker had geholpen bij het overbrengen van de kinderen naar een opvanghuis. De politie had getracht, in deze moeilijke emotionele kwestie binnen de grenzen van haar taakstelling als hulpverlener, zo zorgvuldig mogelijk te handelen/bemiddelen, waarbij het belang van de kinderen voorop had gestaan.

3. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar I. onder meer dat de ex-echtgenote van verzoeker hem telefonisch had gevraagd om het telefoonnummer van een blijf-van-mijn-lijf-huis. Hij had haar dit gegeven. Verder had hij hier geen bemoeienis mee gehad.

Verder verklaarde I. dat hij verzoeker meer dan een keer had gesproken, in ieder geval op 17 februari 2004. Verzoeker gaf aan dat hij problemen had met zijn ex-echtgenote. Hij verwachtte dat zijn ex alles in het werk zou stellen om hem het leven onmogelijk te maken en dat hij zijn kinderen niet meer zou kunnen zien. Mede op verzoek van zijn advocaat had verzoeker gevraagd dit vast te leggen in het mutatiesysteem. Verder werd er geen actie ondernomen naar aanleiding van deze meldingen, aldus I.

4. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar J. onder meer het volgende. De politie probeert bij relationele problemen in eerste instantie te bemiddelen. Dit kan een gesprek zijn met één of met beide partijen. Hierbij wordt besproken wat de problemen zijn en of deze op te lossen zijn. Verder heeft de politie connecties met verschillende maatschappelijke instanties als het RIMA (maatschappelijk

werk) en de GGZ. Als de betrokkenen daarvoor toestemming geven, kan de politie hun gegevens aan deze instanties doorgeven. Dit is anders als er sprake is van strafbare feiten, want dan wordt het strafrechtelijke traject opgestart.

Hij had de mutaties van 27 en 30 juli 2004 gelezen waarin politieambtenaar I. had gevraagd of hij kon bemiddelen tussen de ex-echtgenote en verzoeker. Hij had beoordeeld of hij hiervoor mogelijkheden zag. Volgens hem was het stadium van praten voorbij. Verzoeker en zijn (ex-)echtgenote waren verwickeld in een echtscheidingsprocedure, er was reeds aangifte gedaan van huiselijk geweld en er waren verschillende meldingen van de kant van de ex-echtgenote. Bovendien had de ex-echtgenote van verzoeker aangegeven geen behoefte te hebben aan een bemiddelingsgesprek. De politie is primair voor het strafrecht en opsporing. Daarnaast kan de politie hulp bieden aan hen die dit behoeven. In dit geval was hij van mening dat dit niet meer een zaak voor de politie was. Voor de scheiding konden ze terecht bij een advocaat en voor maatschappelijk werk en begeleiding bij de Rima of de echtscheidingsconsulent. Er bestaat geen verplichting voor de politie om te bemiddelen, aldus J. Als er geen mogelijkheid meer is om te bemiddelen, dan doet hij dat ook niet. De politie heeft dan een blusfunctie. Aangiftes van strafbare feiten worden opgenomen, maar de politie kan de problemen niet oplossen.

Voorts verklaarde J. dat de politie signalen had ontvangen dat men bang was dat verzoeker zijn kinderen misschien iets aan zou doen. Deze signalen kwamen van de kant van de ex-echtgenote van verzoeker. Daarnaast had de politie al meerdere keren bemoeienis gehad met de problemen tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote. Daarom had J. contact opgenomen met de bemiddelingstherapeut en met de GGZ, om te kunnen beoordelen of verzoeker in staat zou zijn om zijn kinderen iets aan te doen. Hij had de casus besproken met P. van de GGZ, en had gevraagd of ze hem konden helpen. Op de vraag of hij hiervoor toestemming had gevraagd aan verzoeker, verklaarde hij dat hij slechts de casus had besproken met de GGZ en had uitgelegd wat er aan de hand was.

5. In reactie op het Verslag van Bevindingen stelde verzoeker dat de politie niet heeft bemiddeld.

Beoordeling

6.1. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer (zie Achtergrond, onder 1.). Dit houdt in dat bestuursorganen zich ervan dienen te onthouden medische of anderszins vertrouwelijke informatie over burgers in te winnen, indien hiervoor geen deugdelijke grond aanwezig is.

6.2. Ingevolge het bepaalde in artikel 2 van de Politiewet 1993 is het de taak van de politie om de rechtsorde te handhaven en om hulp te verlenen aan hen die deze behoeven (zie Achtergrond, onder 2.).

7. Uit het onderzoek is gebleken dat de politie het telefoonnummer van een blijf-van-mijn-lijf-huis heeft verstrekt aan de ex-echtgenote van verzoeker. De Nationale ombudsman is van oordeel dat dit valt onder de hulpverlenende taak van de politie. Verder is niet gebleken van enige hulp bij het daadwerkelijk overbrengen van de kinderen naar een opvanghuis.

8. Verder acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat politieambtenaar J. de GGZ en de bemiddelingstherapeute heeft benaderd om zich te laten informeren over de geestelijke toestand van verzoeker, met het oog op de mogelijkheid dat verzoeker zijn kinderen iets aan zou kunnen doen. De preventie van eventuele strafbare feiten valt onder de noemer van de politietaak, als bedoeld in artikel 2 van de Politiewet. Gelet op het feit dat er signalen van zijn ex-echtgenote waren dat verzoeker zijn kinderen iets aan zou kunnen doen, en de eerdere aangifte en veroordeling wegens mishandeling van zijn ex-echtgenote, acht de Nationale ombudsman het niet onjuist dat politieambtenaar J, informatie heeft ingewonnen bij de GGZ en de bemiddelingstherapeute van verzoeker. De politie heeft hierbij naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet een ongeoorloofde inbreuk gemaakt op verzoekers recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer. De Nationale ombudsman kan verzoeker ook niet volgen in zijn stelling dat de politie, door deze informatie in te winnen, zijn ex-echtgenote heeft geholpen bij het onderbrengen van zijn kinderen naar een opvanghuis.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

9. Voorts merkt de Nationale ombudsman het volgende op. De Nationale ombudsman stelt voorop dat het accent van politieoptreden in geval van conflicten als de onderhavige zoveel mogelijk dient te liggen op preventie en hulpverlening. Daardoor kan wellicht in een vroeg stadium erger worden voorkomen. Indien het conflict na en ondanks herhaalde bemiddelingspogingen echter toch escaleert en er sprake is van strafbare feiten, of althans een naar objectieve maatstaven gemeten redelijk vermoeden van het plegen van strafbare feiten, dan behoort het ook tot de taak van de politie om repressief op te treden en naar aanleiding van een door één van de bij het conflict betrokken partijen gedane aangifte een behoorlijk onderzoek in te stellen. Aan de officier van justitie is dan de beslissing of daadwerkelijk tot vervolging zal worden overgegaan.

10. Uit het onderzoek is gebleken dat de ex-echtgenote op 16 januari 2004 contact had opgenomen met de politie in verband met bedreigende telefoontjes van verzoeker. Verzoeker had op 17 februari 2004 contact opgenomen met de politie, waarbij hij had aangegeven dat zijn vrouw hem probeerde zwart maakte.

De Nationale ombudsman is het met de politie eens dat het niet aan de politie is om relationele problemen tussen echtgenoten op te lossen. Bemiddeling kan echter wel aan de orde zijn. De Nationale ombudsman is van oordeel dat eind februari 2004, toen de ex-echtgenote en verzoeker beiden contact hadden opgenomen met de politie,

bemiddeling in de rede had gelegen. Het enkele feit dat verzoeker toen eenmaal was veroordeeld, neemt niet weg dat er ruimte was geweest om te proberen te bemiddelen tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote.

III. Ten aanzien van het verzoeker niet informeren over de verblijfplaats van zijn kinderen

Bevindingen

1. Verder klaagt verzoeker erover dat de politie hem vanaf augustus 2004 zeven maanden in het ongewisse heeft gelaten over de verblijfplaats van zijn kinderen, terwijl de politie van de verblijfplaats op de hoogte was.
2. De korpsbeheerder achtte de klacht van verzoeker niet gegrond. De politie was bekend met de verblijfplaats van de ex-echtgenote van verzoeker en hun kinderen. In het belang van de kinderen en moeder had de politie dit niet aan verzoeker bekend gemaakt. Per slot van rekening hadden zij niet voor niets voor een onderduikadres gekozen, aldus de korpsbeheerder. De politie had verzoeker meerdere malen geadviseerd om zich te wenden tot zijn advocaat, aldus de korpsbeheerder.
3. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarden politieambtenaren J., I. en G., dat informatie over de verblijfplaats in een blijf-van-mijn-lijf-huis standaard niet wordt doorgegeven. Deze informatie kan worden afgedwongen via een advocaat of de rechter.
4. Verzoeker stelde dat hij de politie meerdere malen had verzocht om informatie over de verblijfplaats van zijn kinderen. De politie had hem deze informatie niet gegeven. Politieambtenaar L. had eenmalig contact opgenomen met collega's in een andere politieregio om te informeren naar zijn kinderen. Zij had hem teruggebeld met de mededeling dat het goed ging met zijn kinderen, aldus verzoeker.

Beoordeling

- 5.1. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Bij een verzoek aan een overheidsinstantie om informatieverstrekking zal die instantie steeds in elk individueel geval aan de hand van het verzoek en de inhoud van de gevraagde informatie moeten bezien of het verzoek om informatie kan worden ingewilligd. Hierbij dient een belangenafweging plaats te vinden, waarbij een ander belang zwaarder kan wegen dan het belang van de verzoeker bij de informatieverstrekking.
- 5.2. Zoals onder II.5.2. is aangegeven, heeft de politie onder meer tot taak te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die

deze behoeven (zie Achtergrond, onder 2.). Het accent van politieoptreden dient in geval van conflicten tussen burgers onderling zoveel mogelijk te liggen op preventie en hulpverlening. De politie dient zich daarbij met de nodige terughoudendheid op te stellen.

6. Vooropgesteld moet worden dat het de burgerlijke rechter is die, wanneer informatie wordt geweigerd, op een daartoe strekkend verzoek van de met gezag belast ouder kan bepalen of de informatie aan hem of haar moet worden verstrekt.

7. Het staat vast dat verzoeker en zijn ex-echtgenote gezamenlijk het gezag over hun kinderen uitoefenen.

Gezien de terughoudende wijze waarop de politie zich bij civiele conflicten - zoals hier het geval - dient op te stellen, kan de Nationale ombudsman het billijken dat de politie het recht op privacy van de ex-echtgenote en de kinderen, die in een blijf-van-mijn-lijf-huis verbleven, zwaarder heeft laten wegen dan verzoekers belang op de hoogte te geraken van de verblijfplaats van zijn kinderen. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie hiermee niet heeft gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

Verder is uit het onderzoek gebleken dat de politie bij collega's navraag heeft gedaan over het welzijn van de kinderen en dit heeft doorgegeven aan verzoeker. Ook heeft de politie verzoeker gewezen op de mogelijkheden om via een advocaat en de rechtbank de

informatie over de verblijfplaats van de kinderen te verkrijgen. Hierdoor is de politie - voor zover mogelijk - voldoende aan verzoeker tegemoet gekomen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van instanties en personen verbieden verblijfplaats bekend te maken

Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoeker erover dat de politie in die periode personen en instanties heeft verboden om verzoeker mee te delen waar zijn kinderen verbleven. Verzoeker stelde dat de inspecteur van onderwijs te Haarlem hem wilde helpen om te achterhalen waar zijn kinderen verbleven. Uiteindelijk vertelde de inspecteur hem niet waar zijn kinderen waren, aangezien politieambtenaar J. hem had geïnstrueerd hem geen informatie te verstrekken. Dit was rond november 2004. Ook het hoofd van de afdeling Welzijn van de gemeente Heiloo zou voor hem achterhalen waar zijn kinderen verbleven. Nadat hij contact had gehad met de politie, deed hij geen mededeling. Dit was rond half oktober 2004.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder stelde dat haar niet was gebleken dat de politie contact had opgenomen met personen en instanties waarbij zij hen in kennis stelde met de verblijfplaats van de kinderen, noch had verboden verzoeker mee te delen waar zij verbleven.

3. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar J. onder meer het volgende. Hij kon zich niet herinneren of de inspecteur van onderwijs en het hoofd van de afdeling welzijn contact hadden opgenomen met hem. Dit zou mogelijk zijn geweest. Als hij met ze had gesproken dat zou hij hebben gezegd dat de politie geen mededeling mag doen over de verblijfplaats van de kinderen.

Beoordeling

4. Ook dit klachtonderdeel wordt getoetst aan het redelijkheidsvereiste, zoals hiervoor onder III.5.1. beschreven.

5. De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat er contact is geweest tussen de politie en instanties omtrent de verblijfplaats van de kinderen, waarbij de politie heeft aangegeven geen mededeling te doen over de verblijfplaats van de kinderen. Gelet op het voorgaande onder III.6.1. is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie bij een verzoek om informatie een belangenafweging dient te maken. In dit geval kan de Nationale ombudsman het billijken dat de politie ook tegenover andere instanties het belang van privacy zwaarder heeft laten wegen dan het belang van de verzoeker bij de

informatieverstrekking. De politie heeft hiermee niet gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

V. Ten aanzien van het overbrengen van kinderen naar andere school

Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoeker erover dat de politie zijn kinderen in april 2005 heeft overgebracht naar een andere school dan die waar naartoe verzoeker zijn kinderen had gebracht. Verzoeker stelde dat zijn kinderen rond april 2005 naar een nieuwe school in Alkmaar gingen. Na een paar weken bleek dat de school niet geschikt was, aldus verzoeker. Hij wilde dat de kinderen terug gingen naar hun oude school in Heiloo en bracht ze daar naartoe. Hij had de inschrijfformulieren al ingeleverd bij deze school. Omdat kinderen eerst uitgeschreven moeten zijn voordat een inschrijving mogelijk is, ging hij dat regelen. Toen hij terugkwam bij de school in Heiloo, zag hij zijn ex-echtgenote komen aanrijden, gevolgd door politieambtenaar J. Zijn ex-echtgenote nam zijn zontje mee en bracht hem naar de school in Alkmaar. J. meldde verzoeker dat hij moest vertrekken, anders werd hij aangehouden. De politie trok weer partij voor zijn ex-echtgenote. Dit terwijl zij de kinderen eerder had uitgeschreven en ingeschreven bij de nieuwe school in Alkmaar, aldus verzoeker.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond. Zij stelde hierbij onder meer het volgende. Op 18 april 2005 verzocht de ex-echtgenote van verzoeker om interventie van de politie. Zij wilde haar kinderen van een school in Heiloo halen waar zij niet stonden ingeschreven. Verzoeker had de kinderen namelijk op die betreffende school gebracht en aangemeld. De kinderen stonden echter ook ingeschreven op een school in Alkmaar en volgden daar onderwijs. Ter plaatse werd de politie geconfronteerd met een zeer emotionele verzoeker. Verzoeker maakte kenbaar dat hij het niet eens was met de schoolkeuze. De politie had vervolgens bemiddeld en verzoeker meegedeeld dat de kinderen niet zomaar op een andere school konden worden ingeschreven. Verzoeker was het hier niet mee eens. Teneinde de situatie ter plaatse niet verder te doen escaleren, stuurden de betrokken politieambtenaren verzoeker weg. De ex-echtgenote nam de kinderen vervolgens mee naar de school in Alkmaar. Met de directie van de school werd afgesproken dat zij contact met de leerplichtambtenaar zou opnemen. Diezelfde dag had de politie telefonisch nog contact met verzoeker en adviseerde hem contact op te nemen met zijn advocaat. De korpsbeheerder stelde dat de politie de-escalerend was opgetreden waarbij zij het belang van de kinderen het zwaarst liet wegen, door er zorg voor te dragen dat de kinderen onderwijs bleven volgen op de school waar zij stonden ingeschreven en reeds onderwijs volgden.

3. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar J. onder meer het volgende. In april 2005 kwam er een melding binnen van de ex-echtgenote van verzoeker. Zij stond bij een school waar verzoeker de kinderen naartoe had gebracht. J. ging naar die school toe. Verzoeker stond daar op het plein te schelden. J. kalmeerde eerst verzoeker door te zeggen dat hij zich rustig moest houden, anders zou hij worden aangehouden en worden meegenomen naar het politiebureau. De directeur wist niet wat hij met de situatie aanmoest. Hij gaf aan dat de kinderen daar niet stonden ingeschreven. Verzoeker gaf aan dat hij het niet met de schoolkeuze van zijn ex-echtgenote eens was en daarom de kinderen naar deze school had gebracht. De ex-echtgenote zat in een auto, ze was emotioneel, maar rustiger dan verzoeker. J. wilde de rust voor de school terugbrengen en zorgen dat de situatie niet zou escaleren. Daarom zijn de kinderen met de ex-echtgenote meegegaan. J. verwees de directeur en verzoeker door naar de leerplichtambtenaar.

Beoordeling

4. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden.

5. Uit het onderzoek is gebleken dat de politie zich naar de school heeft begeven, aangezien er een discussie was tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote over de schoolkeuze van de kinderen. Gelet op de hulpverlenende taak van de politie, acht de Nationale ombudsman het juist dat de politie naar de school is gegaan, om eventuele

escalatie - in het belang van de kinderen - te voorkomen. De twee ex-partners hadden immers een geschil en stonden lijnrecht tegenover elkaar, en de kans was groot dat zij hier niet samen uit zouden komen. De Nationale ombudsman is van oordeel dat als op het schoolplein een discussie plaatsvindt tussen ouders over de schoolkeuze, dit zo spoedig mogelijk moet worden beëindigd. De Nationale ombudsman kan de keuze om de kinderen aan de ex-echtgenote mee te geven billijken, aangezien de kinderen op een andere school waren ingeschreven. De politie heeft hiermee niet gehandeld in strijd met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

VI. Nadere overweging betreffende het politieoptreden bij omgangsproblemen

1. Verzoeker deed op 26 augustus 2004 aangifte van onttrekking aan het ouderlijk gezag van zijn kinderen door zijn ex-echtgenote. Na overleg van de politie met de officier van justitie werd geconcludeerd dat er geen sprake was van een strafbaar feit, aangezien het een civiele aangelegenheid betrof. De aangifte van verzoeker werd geseponeerd.
2. Verzoeker was het hier niet mee eens en stelde dat de uitspraak van de Hoge Raad van 15 februari 2005 gevolgd diende te worden (zie Achtergrond, onder 3.).
3. De officier van justitie heeft de motivering bij brief van 10 februari 2006 herzien. Hij stelde dat er formeel sprake was van een strafbaar feit, maar dat het gemeenschapsbelang zeer gering was. Daarom was er geen reden tot overheidsingrijpen. Partijen konden hun conflict beter onderling gerechtelijk uitvechten, aldus de officier van justitie. Verzoeker heeft tegen deze sepotbeslissing op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering beklag aangetekend bij het gerechtshof.
- 4.1. Op 15 augustus 2006 gaf de klachtencoördinator van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord aan, dat het korps het 'Handboek Jeugdzaken van het regionale politiekorps Haaglanden 2005' hanteert als uitgangspunt bij het optreden van de politie bij omgangsproblemen.
- 4.2. In het Handboek Jeugdzaken Haaglanden 2005 is onder meer het volgende opgenomen:

"In de praktijk wil het nog wel eens voorkomen dat de politie wordt betrokken bij probleem als het gaat om het niet terugbrengen van kinderen van de ene ouder naar de andere ouder. Bepalend voor het politieoptreden is de vraag wie gezag of voogdij heeft over het kind. Als er sprake is van gezamenlijk gezag of voogdij, dan kan de politie slechts bemiddelen en eventueel naar een advocaat of een omgangshuis verwijzen. De zaak wordt anders als de ouders zijn gescheiden en bij rechterlijke uitspraak alleen een van de ouders het gezag heeft. Als de andere ouder weigert om zijn kind of kinderen na een bezoeksregeling terug te brengen naar de ouder die het gezag heeft (bijvoorbeeld als de

ouders zijn gescheiden en de rechter heeft bepaald dat alleen de moeder het gezag heeft). Vraag in zo'n situatie altijd om de beschikking van de rechter waarin de omgangsregeling is opgenomen. De politie kan dan eventueel bemiddelen om dit probleem op te lossen. Mocht ondanks deze bemiddeling de niet-gezaghebbende ouder weigeren het kind af te staan, dan bestaat de mogelijkheid om strafrechtelijk op te treden. In dit geval maakt de niet-gezaghebbende ouder zich schuldig aan overtreding van artikel 279 van het wetboek van Strafrecht."

4.3. In jurisprudentie van de Hoge Raad (15 februari 2005) is onder meer het volgende opgenomen (Achtergrond, onder 3.):

"Voor zover (...) het standpunt wordt ingenomen dat de verdachte het kind niet aan het gezag en het opzicht van de moeder kan onttrekken in de zin van artikel 279 Sr, omdat ook de verdachte het gezag over het kind had, wordt miskend dat degene die (mede) het gezag over een minderjarig kind uitoefent, dit kind desondanks aan het gezag en/of het opzicht van een ander kan onttrekken bijvoorbeeld door zich niet te houden aan een bij rechterlijke beslissing vastgestelde (voorlopige) omgangsregeling."

5. Gebleken is dat het regionale politiekorps Noord-Holland Noord het Handboek Jeugdzaken als uitgangspunt neemt voor het politieoptreden bij omgangsproblemen. Hierin is opgenomen dat de politie als er sprake is van gezamenlijk gezag slechts kan bemiddelen. Als een van de ouders gezag heeft en de andere ouder (zonder gezag) weigert om zijn kind terug te brengen, dan kan de politie, eventueel na bemiddeling, strafrechtelijk optreden. Uit de uitspraak van de Hoge Raad van 15 februari 2005 kan worden afgeleid dat ook degene die (mede) het gezag over het kind uitoefent dit kind desondanks aan het gezag van een ander kan onttrekken. Dus ook als er sprake is van gezamenlijk gezag kan de politie strafrechtelijk optreden.

Gelet op de hiervoor genoemde jurisprudentie ziet de Nationale ombudsman aanleiding om de korpsbeheerder in overweging te geven om de relevante jurisprudentie (de uitspraak van de Hoge Raad van 15 februari 2005) als uitgangspunt te nemen voor het politieoptreden bij omgangsproblemen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord te Alkmaar, is

niet gegrond ten aanzien van:

- de hulp bij het overbrengen van de kinderen naar een opvanghuis;
- het niet informeren van verzoeker over de verblijfplaats van zijn kinderen;

- instanties en personen verbieden de verblijfplaats bekend te maken;
- het overbrengen van de kinderen naar een andere school.

AANBEVELING

De beheerder van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord wordt in overweging gegeven om de relevante jurisprudentie in het kader van omgangsproblemen (de uitspraak van de Hoge Raad van 15 februari 2005) als uitgangspunt te nemen voor het politieoptreden.

Slotbeschouwing

De Nationale ombudsman wenst hier te benadrukken dat, indien er sprake is van gezamenlijk gezag, de ouders gezamenlijk de verantwoordelijkheid dragen voor de kinderen en de onderlinge verhoudingen. De ruimte voor de politie om zich in dit soort conflicten te mengen is beperkt.

Onderzoek

Klachtenprocedure politie

Verzoeker diende op 13 september 2005 een klacht in bij het regionale politiekorps Noord-Holland Noord over de wijze waarop politieambtenaren zijn opgetreden nadat zijn ex-echtgenote hun kinderen aan zijn gezag had onttrokken. De korpsbeheerder achtte de meeste klachten niet gegrond. Verzoeker diende op 26 september 2005 wederom een klacht in bij de politie. Verzoeker klaagde er onder meer over dat de politie tot driemaal toe had geweigerd om een aangifte op te nemen op grond van artikel 227a van het Wetboek van Strafrecht (het niet naar waarheid verstrekken van gegevens). De korpsbeheerder stelde dat de politie de aangifte had moeten opnemen en achtte de klacht gegrond. Verzoeker klaagde er ook over dat de politie zich had gemengd in een civiele procedure en zich niet neutraal opstelde. De korpsbeheerder achtte deze klacht niet gegrond. Aangezien verzoeker zich hierin niet kon vinden, wendde hij zich bij brief van 24 november 2005 tot de Nationale ombudsman.

Onderzoek Nationale ombudsman

Op 24 november 2005 ontving de Nationale ombudsman het verzoekschrift van de heer B. te Alkmaar, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord te Alkmaar.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord (de burgemeester van Alkmaar), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

De Nationale ombudsman heeft tijdens het onderzoek geprobeerd een bemiddelingsgesprek te arrangeren tussen verzoeker en ambtenaren van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord. De betrokken groepschef wilde hier niet op ingaan. Derhalve is het onderzoek voortgezet. Na afronding van het onderzoek heeft de Nationale ombudsman de politie nogmaals verzocht mee te werken aan een bemiddelingsgesprek over het contact tussen verzoeker en de politie. Naar aanleiding van dit verzoek heeft op 5 februari 2007 een bemiddelingsgesprek plaatsgevonden onder begeleiding van medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman. Tijdens dit gesprek zijn afspraken gemaakt om het contact tussen verzoeker en de politie zoveel mogelijk te normaliseren. Beide partijen gaven aan dat het gesprek naar tevredenheid was verlopen.

Tijdens het onderzoek kreeg verzoeker de gelegenheid op de door de korpsbeheerder verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd van politieambtenaren J., G., en I. telefonisch een verklaring opgenomen.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en de betrokken politieambtenaren berichtten dat het verslag hun geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van verzoeker van 24 november 2005, met aanvullingen van 3 januari en 2 maart 2006.
2. Vonnis rechtbank Alkmaar van 3 maart 2005.
3. Proces verbaal van rechtbank Alkmaar van 29 november 2005.
4. Standpunt van de korpsbeheerder van 10 april 2006, ontvangen op 21 april 2006.
5. Reactie van verzoeker, ontvangen op 7 juni 2006 en 19 juli 2006.
6. Verklaring van verzoeker van 14 augustus 2006.
7. Telefonische verklaring van politieambtenaar J., van 5 september 2006.
8. Telefonische verklaring van politieambtenaar I., van 5 september 2006.

9. Telefonische verklaring van politieambtenaar G., van 6 september 2006.
10. Handboek Jeugdzaken van het regionale politiekorps Haaglanden 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer."

2. Artikel 2 van de Politiewet 1993

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven".

3. Uitspraak Hoge Raad, 15 februari 2005, NJ 2005/218

"(...)Hoge Raad:

3. Beoordeling van het eerste en het tweede middel

3.1. In de middelen wordt onder meer geklaagd dat het Hof ten onrechte bewezen heeft verklaard dat de verdachte het kind aan het ouderlijk gezag of aan het opzicht van de moeder heeft onttrokken in de zin van art. 279 Sr.

3.2. De aan het proces-verbaal van de terechtzitting van het Hof gehechte pleitnotities houden in dat namens de verdachte het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging dan wel tot vrijspraak, is gevoerd, waartoe is gesteld dat de verdachte zich niet schuldig heeft gemaakt aan overtreding van art. 279 Sr, omdat de verdachte samen met de moeder het gezag over het minderjarige kind uitoefende.

3.3. Het Hof heeft onder het kopje "Verweer betreffende de ontvankelijkheid van het openbaar ministerie" in de bestreden uitspraak als volgt overwogen en beslist:

"Anders dan de raadsman stelt is het hof van oordeel dat een ouder die formeel nog wel het gezag heeft over zijn minderjarig kind dat kind aan het ouderlijke gezag/opzicht van de andere ouder kan onttrekken. Verdachte heeft zijn dochter niet teruggebracht naar haar moeder nadat de omgangsregeling ten einde was gekomen. Het verweer wordt dan ook verworpen."

3.4. Voor zover in de middelen het standpunt wordt ingenomen dat de verdachte het kind niet aan het gezag en het opzicht van de moeder kan onttrekken in de zin van art. 279 Sr, omdat ook de

verdachte het gezag over het kind had, wordt miskend dat degene die (mede) het gezag over een minderjarig kind uitoefent, dit kind desondanks aan het gezag en/of het opzicht van een ander kan onttrekken bijvoorbeeld door zich niet te houden aan een bij rechterlijke beslissing vastgestelde (voorlopige) omgangsregeling. 's Hof's onder 3.3 weergegeven oordeel getuigt derhalve niet van een onjuiste rechtsopvatting.

3.5. De overige klachten kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien art. 81 RO, geen nadere motivering nu de klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

5. Slotsom

Nu de middelen niet tot cassatie kunnen leiden, terwijl de Hoge Raad ook geen grond aanwezig oordeelt waarop de bestreden uitspraak ambtshalve zou behoren te worden vernietigd, moet het beroep worden verworpen.

6. Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep."